

uare, ac postea in duos truncos diuidi, perinde sanè ac magna arteria, quæ similiter ac uena illa
 arterialis è cordis basis medio pñasci, suo loco docebit. Præterea irrefutabilis illa (ut Galenus
 inquit) demonstratio, quam in Aristotelem de animalibus dextro cordis sinu destitutis conte-
 xit, minime efficax est: quandoquidè illis animalibus caua uena unico cordis sinui eum in mo-
 dum tunc committitur, ut in alijs dextro sinui, quum & his animalibus sanguis à iecore ad cor
 arteriarum saltem nomine (etiam si non pulmonum occasione) diffundatur. Et quis obsecro
 eò uenit stupiditatis, ut Aristotelem cauam uenam eiusmodi animalibus ex dextro uentricu-
 lo, quem non habent, exoriri uoluissè cum Galeno dicat, & non cognoscat Aristotelem aliud
 orationis genus de animalibus pulmone destitutis, quàm de illis quæ hoc non priuatur, in-
 stitutum fuisse. Ad hæc, quis perfunctorie in dissectionibus uersatus ambigit, argumentum
 quod à membranulis uenæ cauæ orificio præfectis ducitur, per uenalis arteriæ membranulas
 dilui possit. Neque scio quid de auium uenæ cauæ distributione Galenus comminiscatur, quum
 nihil peculiare in uenæ cauæ serie in illis obseruem, nisi quod iecur duabus fibris
 seu lobis ipsis priuatim constituitur, à quibus si caua principium ducit, profectò arteriæ ma-
 gnæ ritu ab origine in duos truncos non diuiditur. Insuper Galeno, quando cauam à corde
 non oriri asserit, eo quod arteriæ modo non pulset, animaduertenda uenerat arterialis uenæ ac
 uenalis itidem arteriæ natura. Pariter quum obijcit, cor sanguificationis uim iecori per cauam
 non offerre, quod illa coriacea sit, ipsi expendendum erat, quàm breue interuallum inter cor et
 iecur consistat: & quo pacto ipse in quarto libro de Partium usu, toti uenæ portæ sangui-
 cationis facultatem iecoris uirtuti similitam tribuerit. Cuius uenæ distributionis seriem A-
 natomici à iecore inceptum recensere, non autem ab intestinis & uentriculo, à quibus conse-
 ctum ex cibo & potu succum in iecur deducit. Sed ne hinc Galeni dissectionis, atque adeò to-
 tius medicinæ principis placita, nimis uilipendere, ac seriatim ipsius quæ adhuc reliqua sunt ar-
 gumenta refellere uidear, & non potius tanquam pro aris & focis unà cum alijs medicis, qui
 manus sectioni nunquam adhibent, pugnare, ac probabilia saltem asserendo defendere, à ie-
 core seriem uenæ cauæ iam auspicabor, quod ab hoc sanguinem in cauam deriuari, aut saltem
 ex portæ propaginibus in cauæ soboles assumi non negem. Ortum uerò cauæ hinc esse non
 ita annuo. Neque quicquam à me de ipsius origine asserum uolo, quicquid etiam casu mihi
 inter scribendum exciderit, ne hircosis quibusdam medicis calumniandi anam ipse suggeram,
 qui non nisi huius generis nugæ morantur, & interim officium ac musculorum cognitionem
 & uasorum reliquam seriem tanquam ad se nihil pertinentem rejciunt: & si forte hic quie-
 quam texere in me possent, mirè suis pestilentibus odijs nos traducerent, probe & tacite ad in-
 numerata loca conuientes, in quibus Galeni lapsus Anatomicos hæcenus ostendi: & forte in
 posterum illos silentio uel ob hoc non sum præteriturus, ut eiusmodi sycophantis & uilitati-
 gatoribus inuidiæ, & in illis quæ propter inicitiam auersantur exercendi argumentum præ-
 beam. Verum ideo de cauæ principio ex iecore nihil absolutius subiiciam, quod iecur mihi po-
 tius è uenis quæ ipsi intextuntur, quàm uenas ab ipso, uel etiam in prima fœtus conformatio-
 ne, originem ducere colligatur. Aliud enim nihil in quinto libro iecur esse audies, quàm ue-
 nularum in finitam sobolem, cui concretus sanguis (qui propria iecoris est substantia) obnasci-
 tur, quum interim uenæ cauæ os ad cor pertinens, simile prorsus sit magnæ arteriæ, & uenæ
 lis arteriæ arterialisq; uenæ orificijs: quæ à corde enasci nemo sanæ mentis inficiari potest, si
 modo diuersæ quasi substantiæ corpus (ut ligamentum ab osse) ex alio pronasci affirmare cau-
 demus. Cæterum quemadmodum (ne forte rursus aliò excurrat oratio, cui, ne prolixior fiam,
 rationes nullas ex sententia addo) ab extremis iecoris partibus orbiculatim ex ipsius concaua
 sede exiguas uenularum propagines paulatim ad iecoris medium uersus posteriora conten-
 dentes in uicem coire, maioresq; uenas constituere diximus, et deinde ex maioribus illis rursus
 grandiores tantisper effici, quousque omnes illæ soboles in uenæ portæ caudicem siniant: pa-
 ri etiam ratione ad concauæ uenæ generationem (ut ita modò loquar) ex summis orbiculari-
 bus quæ iecoris finibus, in gibba ipsius sede, innumeræ uenularum propagines exoriuntur,
 quæ sensim uersus medium posterioris sedis iecoris prorrepentes, in insigniores uenas coe-
 unt: atque hæc rursus in ampliores eousque colliguntur, donec tandem in elatiori iecoris par-
 te, quæ dextram uentrebrarum sedem respicit, in unam congregiantur uenam, quæ ab insigni
 amplitudine Græcis *υἱλὴν, μεγίστην* interdum, & *σεληνιαία* (quemadmodum & portæ uena) dein-
 de & *ἡπατική*: in Arabum autem interpretibus uocatur hanabub, uena uentrem habens: La-
 tinis uerò caua, magna & iecoraria, rariùs autem caudicis uena nuncupatur. Vnde uerò
 nonnulli hanc Galeno communem uocari scripserint, non satis assequor, quamuis existi-
 mem hos illa delusos uena, quam eo nomine in cubito peritiores medici uocant. Vt etiam
 dextri

Vene caue di-
 stributionis de-
 scriptio: et
 iecore incipien-
 dam.

Cauæ in ieco-
 re series.

Cauæ uenæ
 nomina.

dextri cubiti axillarem, Hippocrates iecorariam
 proxima est, appellauit. Porro uenæ cauæ rami per
 cumbunt, & utriusq; uenæ ramulorum extrema o-
 nes optime citissimeq; sanguinem iecoris benefici
 faculentosq; sanguine repurgatum, transsumant, &
 nutritionem deducant. Venarum itaque cauam
 coitus, nō in medio gibbi iecoris perficitur, ut Ana-
 tomiam prius admonui, in ea parte iecoris quæ dori-
 sanè ut nihil prorsus substantiæ iecoris toti posteri-
 duci cernatur. Neque rur-
 sus, quemadmodum Galeno
 & omnibus dissectionum pro-
 fessoribus hæcenus uisum est,
 uenæ cauæ rami ex iecore pro-
 cedentes, cauam in eum mo-
 dum constituunt, quo portæ
 uenam efformari colligiq; di-
 citur: aut ut radices ad arbor-
 ris caudicem pertinere conspi-
 cimus. Nam cauæ rami, ac si ue-
 nam per posteriorem iecoris se-
 derecā quodammodo deorsum
 porrectam, et duntaxat iecoris
 cuidam sinui innatam ingrede-
 rentur, eam constituunt. Sunt
 autem hi duo insigniores ra-
 mi, propter iecoris elatiora, in
 anteriorem cauæ sedem, non
 autem latera, aut posteriorem
 sedem, subingredientes, qui
 neutiquam cum uenæ cauæ am-
 plitudine sunt comparandi.
 imò si non nimis anxie in Ga-
 leni uerba mecum iuraueris,
 neque tuis oculis fidem dero-
 gaueris, proculdubio asseres
 uenam cauam à corde deorsum per iecoris pos-
 teriorem sedem, & deinde ad
 de duas insignes uenas pullulare, numerosa serie
 uenas quas caua, simulatque deorsum à corde de-
 cori offert, in reliquo ipsius per uisceris posteriora
 uulos etiam spectabis ramulos ab anteriori cauæ
 tes, et in omnibus hominibus numero neutiquam
 secanti, adeò sunt obuia, ut nullus nunc uenæ ca-
 bauerit hanc, quod ad seriem, nō autem sanguinem
 describi, ac demum ipsius ad superiora inferioraq;
 cedam, sanguinem qui in caua passim continetur,
 butionem à iecore quodammodo auspicatur su-
 describam, quæ supra iecur consistit, non eam quæ
 ge omnibus de cauæ ortu postpositis altercationi-
 adhortor, ut nullis autorum suffragijs fidem dan-
 simiarum & canum, quibus alia iecoris forma ac
 accuratè secant, ac uenæ cauæ iuxta iecur & cor
 quoque Anatomes parte delectentur. Quo autem
 quinti libri, partim & in sexti libri fine docebitur.

uena portuncula infima

ginem motat. B
 phargitur. Cauæ
 duas maximas
 gines has & se-
 coris substanti-
 ptum permeat.